

teční stížnost do rozsudku téhož soudu ze dne 5. ledna 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem utržení na cti ve smyslu Šu 209 tr. zák.

D ů v o d y:

Podle protokolu, sepsaného den po hlavním líčení dne 6. ledna 1927, prohlásil obžalovaný, že se opravných prostředků proti rozsudku vzdává a trest přijímá, a žádal zároveň za povolení tříměsíčního odkladu trestu. Takové výslovné a jasné prohlášení vzdání se opravných prostředků nelze později již odvolati a nemohla jeho platnost a závaznost býti pozměněna tím, že se obžalovaný dne 8. ledna 1927 znovu k soudu dostavil a prohlásil, že ono vzdání se odvolává, trest nepřijímá a »odvolání co do viny« dodatečně ohlašuje. Právem odmítl proto soud první stolice ve smyslu Šu 1 čís. 1 novely k trestnímu řádu ihned onu obžalovaným dodatečně (třebas ve formě odvolání co do viny) opovězenou zmateční stížnost. Poukazuje-li soud v důvodech usnesení k tomu, že se obžalovaný vzdal opravných prostředků »neodvolatelně«, dochází tím pouze k výrazu zákona hovící názor soudu, že vzdání se opravného prostředku, stavší se, jako tu, ve formě zcela jasné a přesné, není odvolatelné. Na tom nemění ničeho ani stížností uplatňovaná okolnost, že po onom vzdání se bylo prý stěžovateli umožněno, přece advokáta získati k provedení opravného prostředku, vždyť bylo jeho vůli zůstaveno, by se k soudu dostavil teprve posledního dne třídní lhůty, k opovědi opravných prostředků stanovené; neučinil-li tak a prohlásil již den po hlavním přelíčení, dostaviv se z vlastního popudu k soudu, že se opravných prostředků vzdává, nedopouští toto dobrovolně a jasně učiněné prohlášení žádné dodatečné změny. Bylo proto jeho stížnost jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 2732.

Podvod může pachateli býti přičítán pouze tehdy, když mezi jeho listivým jednáním na jedné a počínáním si oklamané osoby na druhé straně jest příčinná souvislost; omyl v oklamaném listivém předstírání vyvolaný musí býti pro oklamaného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, při čemž se ovšem nevyhledává, by byl jedinou pohnutkou; spolupůsobily-li i jiné pohnutky kromě listivého jednání pachatelova k tomu, že omyl byl vzbuzen, není tím ještě příčinný vztah mezi oběma těmito složkami přerušen; nespočívala-li však činnost osoby, proti níž protiprávní útok čelil, na omylu, znala-li nebo předvíдалa-li následky, jež budou s činností pachatelovou spojeny, aneb neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, vůbec následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelovým listivým předstíráním nevyvolaného, aniž ve spojitosti s jinými příčinami spoluvyvolaného, není tu onoho příčinného vztahu a nejde proto o podvod.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1927, Zm I 143/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 7. února 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu ve smyslu §ů 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Podstatný znak zločinu podvodu spočívá v tom, že z jednání osoby v omyl uvedené vznikne škoda, a že toto její jednání jest pachatelem přivoděno úmyslně, buďto vzbuzením omylu neb utvrzováním v omylu. Z toho vysvítá, že podvod může pachateli býti přičítán pouze tehdy, když mezi jeho lstivým jednáním na jedné a počínáním si oklamané osoby na druhé straně jest příčinná souvislost; omyl v oklamaném lstivým předstíráním vyvolaný musí býti pro oklamaného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, při čemž se ovšem nevyhledává, by byl právě jedinou pohnutkou; neboť spolupůsobily-li i jiné pohnutky kromě lstivého jednání pachatelova k tomu, že omyl byl vzbuzen, není tím ještě příčinný vztah mezi oběma těmito složkami přetržen; nespočívala-li však činnost osoby, proti níž protiprávní útok směřoval, na omyl, znala-li nebo předvíдалa-li osoba tato následky, jež s činností pachatelovou budou spojeny, neb neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, vůbec následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelovým lstivým předstíráním nevyvolaného ani tímto předstíráním ve spojitosti s jinými příčinami aspoň spoluvyvolaného, nemůže pro nedostatek onoho příčinného vztahu přijíti v úvahu skutková podstata podvodu. Právem vytýká zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 5 §u 281 tr. ř., že tento příčinný vztah mezi lstivým jednáním stěžovatelovým a počínáním si svědka Evžena W-e, sprostředkovavším dodávku 9 sudů vína stěžovateli na úvěr a přivodivším takto poškození dodávající firmy o více než 2.000 Kč, nebyl nalézacím soudem zjištěn. Napadený rozsudek obsahuje ovšem skutkové zjištění ve příčině lstivého předstírání stěžovatelova — jeho údaje o rozsahu obchodu a ceně zboží. — Zabývá se též další náležitostí skutkové podstaty zločinu podvodu, totiž úmyslem stěžovatelovým, poškoditi jinou osobu na jejím majetku, poukazuje na nepříznivý majetkový stav stěžovatelův v době činu; než pokud se týče třetí rozhodné složky zločinu podvodu, totiž příčinného vztahu mezi lstivým předstíráním pachatelovým a jednáním Evžena W-e, jest v rozsudku toliko věta, že »W. tvrdí, že dal se pohnouti k prodeji vína proto, že mu obžalovaný udával, že má velký obchod, v němž má zboží za 100.000 Kč, že má auto, a m i m o t o, že měl — W. — o obžalovaném dobré zprávy od Dra. R-a, kteréhož před tím ještě neznal.« Z této pouhé citace údajů svědkových přirozeně nelze seznati, jakým způsobem soud tyto údaje pojímá; není patrné, zdali a pokud jim věří, a nevysvítá z ní obzvlášť, co na základě těchto »tvrzení« vlastně bere soud za zjištěno v příčině pohnutek, zavdavších příčinu k rozhodnutí se svědkovu, prodati stěžovateli víno na úvěr, ačkoli právě s ohledem na

údaj svědka, že se dal k prodeji pohnouti i proto, že měl dobré zprávy o stěžovateli z jiné strany, měla býti při správném výkladu zákona v rozsudku obsažena v těchto směrech potřebná zjištění; vždyť je tu jednak možnost, že se W. j e d i n ě na základě onoho lstivého předstírání stěžovatelova, aneb na jeho základě avšak i v s p o j i t o s t i se zprávou Dra. R-a odhodlal, uzavříti s obžalovaným obchod na úvěr — v kterémžto případě by tu pak byla dána podle předeslaných úvah příčinná spojitost mezi šálivým jednáním stěžovatelovým a omylem svědka; není však z druhé strany ani vyloučena jiná možnost, že totiž W. na ono lstivé předstírání vůbec nekladl váhy a, že předpokladem a pohnutkou jeho rozhodnutí se byla j e d i n ě a v ý l o u č n ě ona příznivá zpráva Dra. R-a, jehož před tím ještě neznal, a o jejíž spolehlivosti proto ještě nepochyboval — což vše by bylo způsobilé zase v y l o u č i t i příčinnou souvislost, pro skutkovou povahu podvodu vyhledávanou. Ježto soud ani v tom ani v onom směru neučinil přesných a zřetelných zjištění, ba výpověď svědka W-e vůbec nehodnotil, ačkoli se tak mělo podle obsahu jeho údajů o pohnutkách k prodeji vína státi, bylo odůvodněné zmateční stížnosti obžalovaného již pro tuto podstatnou vadu rozsudku vyhověti a za podmínek §u 5 novely k trestnímu řádu, aniž by bylo třeba s dalšími výtkami stížnosti se zabývat, již v zasedání neveřejném rozsudek zrušiti jako zmatečný a uznati, jak se stalo. Při tom se připomíná nalézacímu soudu, že i zákonný znak poškozovacího úmyslu vyžaduje bedlivějších úvah a přesnějšího skutkového opodstatnění než se mu dostalo ve zrušeném rozsudku patrně následkem toho, že soud uvažoval jednotně o »úmyslu podvodném«, aniž si uvědomil, že se úmysl ten skládá z úmyslu klamacího, a zároveň směřujícího k tomu, aby klamem, přesněji jednáním následkem klamu předsevzatým vzešla oklamané nebo jiné osobě škoda na jejich právech.

Čís. 2733.

Podmíněné odsouzení (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).

I když byl soukromý účastník se svými soukromoprávními nároky podle § 366 tr. ř. poukázán na pořad práva, lze uložit obžalovanému ve smyslu § 4 zákona, by podle svých sil nahradil škodu číselně určitou; tento výrok však není exekucním titulem ani konečným rozhodnutím o výši oné náhrady.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1927, Zm II 59/27.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Olomouci ze dne 24. června 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti těla ve smyslu §§ 335, 337 tr. zák., a zamítl jeho odvolání co do výroku, jímž mu bylo uloženo ve smyslu §u 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., by podle svých sil